

ÎNTEPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII

Microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) reprezintă 99% dintre întreprinderile din UE. Acestea asigură două treimi dintre locurile de muncă din sectorul privat și contribuie cu mai mult de jumătate din valoarea adăugată totală creată de întreprinderile din UE. S-au adoptat diverse programe de acțiune pentru sprijinirea IMM-urilor, cum ar fi Inițiativa în favoarea întreprinderilor mici (*Small Business Act*), Orizont 2020 și programul COSME. Obiectivul acestora este creșterea competitivității IMM-urilor prin cercetare și inovare și îmbunătățirea accesului lor la finanțare.

TEMEI JURIDIC

IMM-urile operează în principal la nivel național, relativ puține dintre ele fiind angajate în activități comerciale transfrontaliere în interiorul UE. Cu toate acestea, indiferent de sfera lor de acțiune, IMM-urile fac obiectul legislației UE în diferite domenii, printre acestea numărându-se fiscalitatea [articolele 110-113 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)], concurența (articolele 101-109 din TFUE) și dreptul societăților comerciale (dreptul de stabilire – articolele 49-54 din TFUE). Definiția dată de Comisie IMM-urilor se regăsește în Recomandarea 2003/361/CE.

OBIECTIVE

Microîntreprinderile și IMM-urile alcătuiesc 99% din totalul întreprinderilor din UE. În 2015, aproape 23 de milioane de IMM-uri au generat 3,9 miliarde EUR ca valoare adăugată și au asigurat locuri de muncă pentru 90 de milioane de angajați, reprezentând o sursă esențială de spirit antreprenorial și de inovare, aspecte vitale pentru competitivitatea întreprinderilor din UE. Politica UE în materie de IMM-uri are drept obiectiv să asigure că politicile și acțiunile Uniunii țin seama de nevoile întreprinderilor mici și contribuie la transformarea Europei într-un spațiu mai atractiv pentru crearea de întreprinderi și desfășurarea de activități economice.

REALIZĂRI

A. Small Business Act (SBA)

Până în prezent, cea mai vastă și cuprinzătoare inițiativă privind IMM-urile a fost prezentată de Comisie în iunie 2008 sub forma unei comunicări privind *Small Business Act* (SBA) ([COM\(2008\)0394](#)). SBA vizează crearea unui nou cadru strategic, care să integreze instrumentele existente și care să se bazeze pe Carta europeană pentru întreprinderile mici și pe o politică modernă a IMM-urilor în folosul creșterii și al ocupării

forței de muncă. Documentul pledează mai degrabă pentru „o abordare de parteneriat politic cu statele membre”, decât pentru o abordare pe deplin comunitară. SBA vizează îmbunătățirea abordării generale cu privire la spiritul antreprenorial în UE prin aplicarea principiului „thinking small first” („a gândi mai întâi la scară mică”).

1. Reglementarea inteligentă

Reducerea procedurilor administrative excesive și a birocrăției reprezintă o prioritate de prim rang pentru Comisie în cadrul SBA. Sensibilizarea administrațiilor publice la nevoile IMM-urilor poate aduce o contribuție majoră la dezvoltarea acestora. O directivă privind serviciile în cadrul pieței unice (Directiva 2006/123/CE) a fost publicată în 2006 și transpusă în practică de toate statele membre ale UE în 2009.

Modificările aduse Directivei privind întârzierea efectuării plăților (autoritățile publice trebuie să efectueze plățile în termen de 30 de zile, ca o garanție de plată pentru IMM-uri) și Directivei privind -facturarea electronică (-facturile electronice au aceeași valoare ca cele pe hârtie) s-au dovedit deosebit de utile pentru întreprinderile mici. În plus, modernizarea politicii UE în materie de achiziții publice a permis reducerea sarcinilor administrative pentru IMM-urile care participă la proceduri de achiziții publice și a oferit posibilități mai atractive de a prezenta oferte comune. Aceeași abordare a dus și la simplificarea obligațiilor de raportare financiară și la reducerea sarcinilor administrative pentru IMM-uri prin modernizarea achizițiilor publice în UE și a Directivei privind contabilitatea (în prezent Directiva 2013/34/UE).

2. Accesul la finanțare

De multe ori, piețele financiare nu reușesc să asigure finanțarea necesară pentru IMM-uri. În ultimii ani, s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește îmbunătățirea disponibilității finanțării și a creditelor pentru IMM-uri prin acordarea de împrumuturi, garanții și capital de risc. Instituțiile financiare europene – Banca Europeană de Investiții (BEI) și Fondul European de Investiții (FEI) – și-au intensificat operațiunile în materie de IMM-uri.

Cu toate acestea, SBA identifică în continuare accesul la finanțare ca fiind cea de-a doua problemă majoră cu care se confruntă IMM-urile. În noiembrie 2011, Comisia a prezentat „un plan de acțiune pentru îmbunătățirea accesului la finanțare al IMM-urilor” ([COM\(2011\)0870](#)). Printre altele, planul de acțiune include inițiative de politică menite să faciliteze accesul IMM-urilor la piețele de capital de risc. Comisia monitorizează evoluțiile în materie de acces al IMM-urilor la finanțare prin intermediul Anchetei comune a Comisiei/Băncii Centrale Europene privind accesul întreprinderilor la finanțare (SAFE).

3. IMM-urile și piața unică

Atât Comunicarea Comisiei intitulată „Către un Act privind piața unică – Pentru o economie socială de piață cu grad ridicat de competitivitate” ([COM\(2010\)0608](#)), cât și Actul privind piața unică II ([COM\(2012\)0573](#)) subliniază nevoia de a îmbunătăți continuu condițiile-cadru pentru întreprinderi pe piața unică. Diferite inițiative și măsuri există deja sau sunt planificate pentru a facilita înființarea și funcționarea IMM-urilor pe piața internă. IMM-urile beneficiază de derogări în numeroase domenii, de exemplu în

ceea ce privește normele în materie de concurență, impozitarea și dreptul societăților comerciale.

4. Politica în domeniul concurenței

De multă vreme, politica UE în materie de ajutoare de stat prevede condiții favorabile pentru IMM-uri, ținând seama de dificultățile speciale cu care se confruntă acestea din cauza dimensiunilor lor. În 2014, Comisia a adoptat un Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGECA) pentru ajutoarele de stat [Regulamentul (UE) nr. 651/2014]. Una dintre componentele modernizării ajutoarelor de stat este flexibilitatea crescută conferită statelor membre, care pot acorda ajutoare IMM-urilor fără a notifica în prealabil și fără a primi aprobarea Comisiei, cu condiția îndeplinirii anumitor condiții. În temeiul acestui regulament, IMM-urile pot beneficia de sprijin public în valoare de maximum 7,5 milioane EUR.

B. Rețelele UE pentru IMM-uri

Exemplele de politici și rețele care vizează IMM-urile includ, în primul rând, servicii de sprijin general pentru IMM-uri în UE, precum „Rețeaua întreprinderilor europene”, „SOLVIT”, „Europa ta – Întreprinderi”, „IMM-urile și mediul” și „Lucrul cu produsele chimice: Birourile naționale de asistență tehnică REACH”. În al doilea rând, sprijinul pentru inovare și cercetare include „Serviciul de asistență pentru drepturi de proprietate intelectuală (DPI)”, „Techweb pentru IMM-uri”, „Serviciul de asistență pentru IMM-uri: aspecte legate de DPI în relațiile cu China”, „Rețeaua europeană (EBN) a centrelor de afaceri și inovare (BIC)”, „Rețeaua europeană de inovare la locul de muncă” și „Gate2Growth”.

C. IMM-urile și cercetarea

Cercetarea și inovarea sunt cruciale pentru succesul durabil și pentru dezvoltarea sustenabilă a IMM-urilor în UE. Programul Orizont 2020 pentru perioada 2014-2020 urmărește crearea unui mediu mai bun și mai cuprinzător de sprijin al activităților de cercetare și inovare ale IMM-urilor. Ar trebui să se poată obține o simplificare semnificativă printr-un singur set de norme. Ca parte a acestei abordări, IMM-urile sunt încurajate să participe printr-un nou „instrument specific pentru IMM-uri”, care vizează acoperirea deficiențelor de finanțare pentru activitățile de cercetare și inovare timpurii și de mare risc ale IMM-urilor.

Ar trebui remarcat faptul că o evaluare intermediară a programului Orizont 2020 este o cerință obligatorie în temeiul regulamentului de instituire a programului Orizont 2020. În Comunicarea ([COM\(2018\) 0002](#)) referitoare la evaluarea intermediară a programului Orizont 2020 se analizează unele îmbunătățiri eventuale ale punerii în aplicare și se oferă o bază de date solidă pentru elaborarea viitoarelor activități și inițiative. De fapt, rezultatele vor fi folosite pentru a pune bazele structurii și conținutului PC9, pentru care se va publica o propunere în iunie 2018.

În plus, îmbunătățirea competitivității IMM-urilor este unul dintre cele 11 obiective tematice pentru politica de coeziune în perioada 2014-2020. Investiții suplimentare în IMM-uri vor fi, de asemenea, realizate în cadrul altor obiective tematice, în special cercetarea și inovarea, economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon și tehnologiile informației și comunicațiilor.

D. Programul pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME)

În decembrie 2013, a fost adoptat Regulamentul (UE) nr. 1287/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a unui program pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME) pentru perioada 2014-2020. Cu un buget planificat de peste 2,3 miliarde EUR în perioada 2014-2020, COSME urmărește următoarele obiective generale:

- îmbunătățirea accesului IMM-urilor la finanțarea sub formă de capitaluri proprii și datorii: un mecanism de capitaluri proprii pentru investițiile din faza de creștere, precum și un mecanism de garantare a împrumuturilor, care va oferi IMM-urilor servicii directe sau indirecte de partajare a riscurilor cu intermediari financiari pentru a acoperi împrumuturile; o contribuție de 1,3 miliarde EUR din bugetul COSME este destinată instrumentelor financiare;
- îmbunătățirea accesului la piețe, atât pe teritoriul Uniunii, cât și la nivel mondial: furnizarea unor servicii de sprijin pentru întreprinderi orientate înspre creșterea economică prin intermediul Rețelei întreprinderilor europene pentru a facilita extinderea activității atât pe piața unică, cât și în afara UE;
- promovarea antreprenoriatului: activitățile vor include dezvoltarea competențelor și a atitudinilor antreprenoriale, în special în rândul noilor antreprenori, al tinerilor și al femeilor.

Potrivit Comisiei, se preconizează că programul va ajuta anual 39 000 de întreprinderi să creeze sau să păstreze 29 500 de locuri de muncă și să lanseze 900 de noi produse, servicii sau procese comerciale până în 2020.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Încă din 1983, Parlamentul a proclamat „Anul întreprinderilor mici și mijlocii și al artizanatului”, lansând o serie de inițiative pentru a încuraja dezvoltarea acestora. De atunci, Parlamentul și-a demonstrat în mod constant angajamentul față de încurajarea dezvoltării IMM-urilor europene. De exemplu:

- În iunie 2010, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la politica comunitară în materie de inovare într-o lume în schimbare^[1]. În această rezoluție, Parlamentul subliniază nevoia de a crea condiții pentru o mai bună disponibilitate a capitalului de risc pentru IMM-uri. Parlamentul solicită dezvoltarea unor instrumente de finanțare a IMM-urilor, cum sunt microcreditele, capitalul de risc pentru cei dornici să investească în întreprinderi inovatoare, precum și „investitorii providențiali” dornici să sprijine proiecte de afaceri concepute de tineri cercetători. Parlamentul a invitat statele membre și Comisia să creeze stimulente fiscale, financiare, economice și administrative pentru investiții.
- În martie 2011, Parlamentul European a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la o politică industrială pentru era globalizării^[2]. Printre altele, Parlamentul invită Comisia să

[1]JO C 236 E, 12.8.2011, p. 41.

[2]JO C 199 E, 7.7.2012, p. 131.

continue aplicarea SBA pentru a reduce sarcinile administrative impuse IMM-urilor și pentru le îmbunătăți accesul la finanțare. Parlamentul solicită și o actualizare a definiției IMM-urilor pentru a se asigura o mai mare flexibilitate în sectoare industriale specifice. De asemenea, Parlamentul invită Comisia să sporească participarea IMM-urilor la programele-cadru pentru cercetare și dezvoltare.

- În mai 2011, Parlamentul European a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la revizuirea *Small Business Act*^[3]. În textul rezoluției, Parlamentul, printre altele, solicită statelor membre să adopte ultima propunere rămasă, referitoare la statutul societății private europene. De asemenea, Parlamentul își exprimă preocuparea cu privire la faptul că testul IMM-urilor nu a fost aplicat în mod corespunzător și consecvent în toate noile propuneri legislative, în special la nivel național. În plus, Parlamentul atenționează statele membre cu privire la pericolul suprareglementării, care se traduce printr-o depășire a cerințelor legislației UE la transpunerea Directivelor europene în dreptul intern.
- În octombrie 2012, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile): competitivitate și oportunități de afaceri^[4]. În această rezoluție, Parlamentul evidențiază o serie de domenii, inclusiv reducerea sarcinilor administrative, sprijinirea competitivității și a creării de noi locuri de muncă, înființarea întreprinderilor noi și accesul la informație și la finanțare.
- În ianuarie 2014, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la reindustrializarea Europei în vederea promovării competitivității și a durabilității^[5], în care subliniază importanța IMM-urilor în economia UE și solicită sprijin și asistență specifice pentru IMM-uri.
- În septembrie 2016, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la accesul la finanțare al IMM-urilor și creșterea diversității finanțării IMM-urilor în cadrul uniunii piețelor de capital^[6].
- În iulie 2017, Parlamentul a adoptat o [rezoluție](#) referitoare la elaborarea unei ambițioase strategii industriale europene, ca prioritate strategică pentru creștere economică, ocuparea forței de muncă și inovare în Europa ([2017/2732\(RSP\)](#))^[7].

Frédéric Gouardères
05/2019

[3]JO C 377 E, 7.12.2012, p. 102.

[4]JO C 68 E, 7.3.2014, p. 40.

[5]JO C 482, 23.12.2016, p. 89.

[6]Texte adoptate, [P8_TA\(2016\)0358](#).

[7]Texte adoptate, [P8_TA\(2017\)0305](#).

